

Břetislav a Jitka: Jak to bylo doopravdy

Jak mohlo probíhat předsvatební vyjednávání

K budoucímu zeťákovi možná Břetislav nakráčel. Nikoli s kytkou, ale patrně s velkou družinou. S družinou tak velkou a skvěle vybavenou, aby vévoda ani na moment nezapochyboval. Tohle jsou Přemyslovci. Rod, který vládne celé české kotlině a teď i Moravě. Břetislav je možná levoboček, ale jednou tomuhle všemu bude vládnout. Můžeš to říct o sobě ty, ctihodný vévodo? Mohlo to probíhat asi takto:

Břetislav přednesl Otovi svůj návrh. Korbel dal korbel, pár družiníků se porvalo, pár jich skončilo pod stolem. Když se pomalu začal dvůr probouzet z kocoviny, možná Ota Bílý těžce vzpomínal, co to v noci slíbil (asi jako Boris Jelcin, když opojen vodkou povolil rozšiřování NATO východním směrem). Ale čas nevrátíte, poslové se už rozjeli.

Jeden určitě k císaři, aby ho informoval, že ať se stane cokoliv, nemá Břetislava ani jeho otce trestat. Že Ota je s tím v pohodě. Další putoval k markraběti Adalbertovi, který vládl celému Bavorsku. Další informoval abatyši schweinfurtského kláštera. Bylo třeba zajistit, aby Jitka byla ve správnou chvíli na správném místě a aby nikdo nekladl Břetislavovi větší překážky, než jaké si žádá dobrý mrav. A možná právě sám Ota Bílý s kocovinou v hlavě sedl na koně a vydal se o celém plánu informovat svou sestru.

„Čechy? Morava? Proč zrovna tam?“

„Bude z tebe kněžna, sestřičko, to je ti málo?“

„Slyšela jsem, že ani nemají pořádné zákony a muži se tam žení, s kolika ženami chtějí,“ ohrne nos Jitka.

„Břetislav je dobrý chlap. Prý na to dohlédne, aby Češi přijali zákon. Udělá tam pořádek, včera mi to říkal,“ přesvědčuje ji Ota.

„Je ten Břetislav vůbec křesťan?“

„Neboj, Čechy už jsou dávno křesťanské. Svatý Václav byl dokonce kníže, předek tvého Břetislava. V Praze mají dokonce biskupa.“

„Ano, slyšela jsem. Toho minulého, Vojtěcha, prý vyhnali a nakonec ho pohani v Prusku umlátili pádlem.“

„Za pohany přece nemůže tvůj budoucí manžel, Jitko. A vůbec, Břetislav má plán. Vojtěcha ctí, prý je to zvěrstvo, že pražský biskup má hrob v polském Hnězdně. Chce to napravit.“

„Hm, to je tak zbožný?“ zamyslí se Jitka. Břetislav se jí z bratrova vyprávění začíná docela líbit.

„Jasně, hrozně zbožný,“ přikyvuje Ota horlivě, protože vidí, že Jitka je nalomená. Sakra, vždyť už má na vdávání čas. Hrdinský únos sličným knížetem, o tom přece holky jako ona sní, ne?

„Ale je to levoboček. Narodil se z hříchu,“ Jitka se málem pokřikuje, když vysloví svou největší námitku.

„To tě přece nemusí zajímat. On sám je bez hříchu. A vás řádně oddají, o to se už v Čechách postarají, nemusíš se bát.“

Jitka se tváří smířlivěji, jen špitne.

„A jak se v těch Čechách vůbec mluví, Oto, budu mu vůbec rozumět?“

„Břetislav mluví německy skvěle,“ odsekne Ota. Už pomalu ztrácí se sestrou trpělivost. „A vůbec, o čem by si tak s tebou povídal. Na povídání si tě nebere!“

Jitka už nic nenamítá. Docela se jí ten plán zalíbí. Únos. Knížecí syn. Má plány a ambice. Ještě se chtěla bratra zeptat, zda je hezký, ale rozmyslela si to. Je to kníže.

A je stejně starý jako ona. Mohlo to s ní dopadnout mnohem hůř.

Břetislav a Jitka: Jak to dopadlo

A tak to taky dopadlo. Břetislav přijel do Schweinfurtu s početnou družinou. Požádal o nocleh, ubytoval se v klášteře. Když spatřil Jitku, která šla s ostatními pannami zvonit na nešpory, popadl ji a unesl. Družina, kterou vzal s sebou, dopadla hůř. Většinu z nich, jak píše Kosmas, „zjímali, jedněm oči vyloupali a nosy uřezali, jiným ruce a nohy utali“. To jediné odporuje tezi, že celá akce byla předem domluvená. Ale tento prvek si mohl Kosmas do příběhu domalovat, aby mu dodal na dramatictosti. Vše ostatní totiž svědčí ve prospěch nastíněného scénáře. Břetislava nikdo nepronásledoval, nebo alespoň nedohnal. Trestná výprava markraběte Adalberta na Moravu se nekonala. Oldřich nebyl dán do říšské klatby. A Jitka se stala českou kněžnou.

Takže vlastně autoři školních učebnic nelžou. Břetislav musel Jitku posadit na koně a asi i vlasy jí u toho vlály, když ji odnášel. Možná na něj zamilovaně hleděla, určitě byla minimálně zvědavá. Spíš než láska nebo vášeň v tom byl samozřejmě politický kalkul, ale zní to hezky. Přece jen, my té romantiky v dějinách zase tolik nemáme. Tak si ponechme Břetislava s Jitkou.

Čti dál